

Bosansko-hercegovačka
integrativna dječja i adolescentna
psihoterapijska Asocijacija

OBRAZOVANJE IZ INTEGRATIVNE PSIHOTERAPIJE

PLAN I PROGRAM EDUKACIJE

Mirela Badurina

BHIDAPA U SARADNJI SA IPSA-INSTITUT ZA INTEGRATIVNO PSIHOTERAPIJO IN SLOVENIJA I
EUROCPs - EUROPEAN INSTITUTE FOR PSYCHOTHERAPEUTIC STUDIES UK & FRANCE |
EMERIKA BLUMA 9, 71000 SARAJEVO

Bosansko-hercegovačka
integrativna dječja i adolescentna
psihoterapijska Asocijacija

OBRAZOVANJE IZ INTEGRATIVNE PSIHOTERAPIJE

PLAN I PROGRAM EDUKACIJE

BHIDAPA

© Program i plan edukacije BHIDAPA – dr.sc. Mirela Badurina

prilagođen prema:

Diploma in integrative psychotherapy EUROCPS – MSc Joanna Hewitt Evans and Ken Evans, PhD

Priručnik IPSA – Prof. dr. sc. Gregor Žvelc i Dr. sc. Maša Žvelc

(2019)

Sadržaj

Uvod.....	4
Nosilac edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije.....	7
Filozofska osnova obrazovanja	8
Uslovi za upis u edukacijski program-obrazovanje	9
Programski zahtjevi	10
1. Učešće na modulima:.....	10
2. Klinička praksa:.....	10
3. Redovna supervizija:.....	10
4. Uključenost u redovnu ličnu psihoterapiju:	11
5. Pismeni radovi i ispiti:	11
6. Psihijatrijsko iskustvo:	11
7. Usvajanje etičkog kodeksa:	11
Sadržaj obrazovanja iz integrativne psihoterapije.....	11
Prva godina - osnovna godina.....	13
CILJEVI PRVE GODINE:	13
TEME:	13
Druga godina	14
CILJEVI DRUGE GODINE:	14
TEME:	14
Treća godina	15
CILJEVI TREĆE GODINE:	15
TEME:	15
Četvrta godina.....	16
CILJEVI:.....	16
TEME:	16
Peta godina (neobavezno)	18
CILJEVI:.....	18
Specifična područja uključena u obrazovanje	19
Struktura edukativnih vikenda	19
Vremenska crta cijelokupnog nastavnog plana i programa	19
Aranžmani	20
Metode obrazovanja.....	20
Iskustvene metode	21
Integracija teorije i integracija unutar terapeuta.....	21

Postupci ocjenjivanja:	22
Završni postupci ocjenjivanja (diploma iz integrativne psihoterapije)	23
Pismeni ispit - diploma	23
Usmeni ispit	24
Procjenitelji uključeni u oba postupka procjene	24
Certifikati po završetku studija	24
PROFESORI UKLJUČENI U PROGRAM	26
OSNOVNE REFERENCE	27

Uvod

BHIDAPA je započela s radom 11.12.2014., na adresi Radnička 70 c, kao odgovor na rezultate istraživanja o problemima mentalnog zdravlja djece i adolescenata na našem području, jasnim uvidom koji govori da je najveći deficit stučnjaka iz oblasti mentalnog zdravlja razvojne dobi i pokazateljima WHO, s ciljem pokretanja izobrazbe specijaliziranog edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije i savjetovanja za djecu i mlade na području Bosne i Hercegovine, a sa ciljem osiguravanja i unapređenja zaštite mentalnog zdravlja i optimalnih uslova za zdrav razvoj svakog djeta/adolescenta.

BHIDAPA, 2015. godine pokreće, u dijelu primarne prevencije, prvi edukacijski program iz integrativne psihoterapije i savjetovanja djece i adolescenata koji se bazira na razvojnomy pristupu djeci i mladima inkorporirajući humanistički i integrativni pristup usklađen sa novim spoznajama iz područja neuroznanosti i uz vodstvo Prof.dr.sc. Dubravke Kocijan Hercigonja, dr.med. neuropsihijatrom i psihoterapeutom za djecu i mlade, i u saradnji sa Institutom D.O.M. Do sada su upisane tri generacije edukanata, ukupno 34 edukanta. Prva generacija edukanata uspješno je položila završni ispit i time stekla europski certifikat EIATSCYP.

6.4.2016. godine u Antwerpenu postajemo ravnopravni član europskog interdisciplinarnog terapijskog servisa za djecu i mlade (EIATSCYP) i prvi europski akreditovan edukacijski program iz oblasti integrativne psihoterapije i savjetovanja djece i adolescenata u Bosni i Hercegovini.

U septembru 2017. godine naša država dobiva prvi devet europski licenciranih dječjih i adolescentnih integrativnih psihoterapeuta koji su uspješno zadovoljili sve uslove edukacijskog programa prema europskim propozicijama, te uspješnim polaganjem završnog ispita pred tročlanom komisijom u sastavu Prof.dr.sc. Dubravka Kocijan-Hercigonja, dr.med., Prof.dr.sc. Vera Daneš-Brozek, dr.med. i Doc.dr.sc. Lidija Petocić, stekli zvanje Dječjeg i adolescentnog integrativnog psihoterapeuta.

Godine 2017. odlukom Skupštine BHIDAPA-e, statut Asocijacije se proširuje sa glavnim ciljem dosezanje najvećih standarda u poštivanju Konvencije o pravima djeteta kroz zalaganje za stvaranje multidisciplinarnog terapijskog servisa za zaštitu zdravlja i dobrobiti djece, te obezbjeđivanju uvjeta za otvaranje Interdisciplinarnog terapijskog centra za zaštitu djece, mlađih i obitelji.

U maju 2018. godine po modelu i uz nesebičnu podršku djelatnika Poliklinike za zaštitu djece i mlađih grada Zagreba na čelu sa ravnateljicom Prof. dr. sc. Gordanom Buljan Flander, kliničkim psihologom i psihoterapeutom, BHIDAPA otvara prvi Interdisciplinarni terapijski centar za zaštitu djece, mlađih i obitelji u BiH.

Od 18-21 OKTOBRA 2018 @SARAJEVO, odražan Prvi Kongres dječije i adolescentne psihoterapije-“Mjesto psihoterapije u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata” koji je imao za cilj istaći postojanje potrebe za povećanjem svjesnosti svih stručnjaka iz oblasti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja i pravosuđa o važnosti multidisciplinarnе i intersektoralne suradnje u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata. Izlaganja su bila organizirana kroz plenarna predavanja, okrugle stolove, radionice, simpozije i panele.
<https://congress.psychotherapy.ba/home/>

U 2019. godini pokrenuli smo Prvi Internacionalni časopis: “Psihoterapija u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i adolescenata”. Psihoterapija razvojne dobi, kao zasebna i neovisna profesija, zauzima značajno mjesto u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji u očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i mlađih. Nove spozne jasno ukazuju da većina psiholoških poteškoća u odraslosti ima svoje korjene u djetinjstvu. Stoga je cilj Časopisa povećanje svjesnosti i naglašavanje važnosti o potrebi interdisciplinarnе i intersektoralne saradnje, znanstvene i stručne saradnje u ranom prepoznavanju i specifičnim intervencijama usmjerenim na rad sa djecom, mladima i njihovim roditeljima, ali i institucijama, kako bismo zajedno prevenirali, u najvećem mogućem stepenu, razvoj poremećaja u odrasloj dobi. Konvencija o pravima djeteta temeljna je vrijednost za promicanje zdravlja.

Časopis omogućava prikaz izvornih znanstvenih članaka, preglednih članak, stručnih članaka i studije slučaja iz različitih oblasti koji teže očuvanju zdravlja i dobrobiti djece i mlađih.
<http://jurnal.bhidapa.ba/index.php/bhidapa>

Obrazovni program traje 4 godine i dijeli se na osnovni i napredni dio obrazovnog programa. Obuka se provodi u skladu sa standardima EIATSCYP i EAP, Konvencijom o pravima djeteta i jasno definiranim pristupima WHO-a primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji.

Edukacija psihoterapije može uključiti studenta koji:

- Ima završen preddiplomski i diplomski univerzitetski studij ili integrirani preddiplomski i diplomski univerzitetski studij iz područja medicine, psihologije, socijalnog rada,

obrazovnih rehabilitacijsko-zdravstvenih studija, socijalne pedagogije, pedagogije i logopedije.

Ako student ne ispunjava prethodno navedene uvjete za upis, ali je završio preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij iz drugog područja, mora završiti studij propedeutike psihoterapije.

Plan i program edukacije za integrativnog psihoterapeuta za djecu i adolescente i savjetovališta za školsku godinu 2015/16. 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020. dostavljen je studentima na početku svake obrazovne godine u obliku knjižice s etičkim kodeksom, a objavljen je na web stranici BHIDAPA (raspored predavanja, najave modula, teme, predavači, mjesto održavanja, dinamika rada ...). Svi studenti imaju pristupni kod za elektronsku biblioteku (Prezentacije modula, Literatura, Članci, Knjige, Eseji ...). Studenti su pravovremeno obaviješteni o svim informacijama vezanim za edukaciju i promjene koje slijede standarde Europske asocijacije i usklađivanje s formalnim obrazovanjem.

Svi planirani moduli su održani, a planirani plan i program su u potpunosti ispunjeni.

BHIDAPA je potpisala suradnju s Rektoratom Univerziteta i Medicinskim fakultetom Univerziteta u Zenici 12.2.2019. s ciljem uvođenja obrazovnog programa u području dječje i adolescentne psihoterapije i savjetovanja u formalno obrazovanje. Prvi edukativni program stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika u području psihoterapijskog savjetovanja za djecu i adolescente započeo je 25.10.2019.

Plan je uskladiti obrazovni kurikulum iz područja dječje i adolescentne integrativne psihoterapije s formalnim obrazovanjem i ECTS-om, u master i doktorski studij.

Pravilnik o profesionalnom razvoju zdravstvenih suradnika u području psihoterapijskog savjetovanja za djecu i adolescente objavljen je u Narodnim novinama 06.02.2019., a stupio je na snagu 14.02.2019.

Usklađivanje obrazovnog programa sa formalnim obrazovanjem je u skladu s ECTS bodovima. Budući da se na području Bosne i Hercegovine ne pružaju obrazovni programi u oblasti integrativne psihoterapije za odrasle, a potreba za tim je utvrđena, BHIDAPA je dobila državno odobrenje da Asocijacija ovaj program može provoditi u skladu s europskim standardima u našoj državi.

Nosilac edukacijskog programa iz integrativne psihoterapije

Bosansko-hercegovačka integrativna dječja i adolescentna psihoterapijska Asocijacija BHIDAPA je nosilac edukacijskog plana i programa za integrativnu psihoterapiju u saradnji sa EAIP i EAP.

Sredinom 2019. godine, BHIDAPA je podnijela aplikacionu formu Evropskoj Asocijaciji za Integrativnu psihoterapiju – EAIP <http://www.euroaip.eu/>, za punopravno članstvo i sticanje statusa Evropski akreditovanog Instituta za Integrativnu psihoterapiju. Nakon ispunjavanja kriterija određenih aplikacionom formom, formirana je komisija za pregled edukacijskog programa, s ciljem uvida u zadovoljavanje evropskih standarda.

Od 10. do 13.12.2019. godine naš Edukacijski centar posjetila je komisija EAIP-a. Ugostili smo predsjednika Europske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju, Brunu Van den Bosch-a i članicu upravnog odbora EAIP-a, Hilde Vleugels.

Komisija je ocjenjivala: kvalitet objekta i opreme za održavanje edukacije, odobrenje od nacionalnih pravnih subjekata, vođenje finansija, dokaz da BHIDAPA provodi edukaciju pet godina, dokumentaciju po europskim standardima, edukacijski program uključujući metodologiju izvođenja nastave i teorijska područja, kompetentnost profesora, individualnih terapeuta i supervizora, vođenje studentske dokumentacije, te kvalitet interdisciplinarne i intersektoralne saradnje. Ovom prilikom obavljeni su i razgovori sa predavačima i studentima.

Tokom ove posjete, tri članice edukacijskog tima BHIDAPA-e položile su završni ispit za Evropski akreditovane trenerice iz Integrativne psihoterapije za djecu, adolescente i odrasle, a to su: dr.sc. Mirela Badurina, psihoterapeut, Sabina Zijadić Husić, psiholog i psihoterapeut i doktorantica Đana Lončarica, psiholog i psihoterapeut.

Nakon tri dana posvećenog rada, komisija je dala usmeno obaveštenje da BHIDAPA zadovoljava sve kriterije za punopravno članstvo i sticanje statusa Evropski akreditovanog Instituta za Integrativnu psihoterapiju. Zvanični akreditivi BHIDAPA-i će biti uručeni u oktobru, 2020. godine u Atini na godišnjem zasjedanju Upravnog odbora Europske Asocijacije za Integrativnu psihoterapiju.

Program edukacije se realizuje u skladu sa standardima i programom akreditovanog trening instituta, Evropskog centra za psihoterapijske studije (European center for psychotherapeutics

studies ili EUROP) sa sedištem u Normandiji i Engleskoj, u skladu sa standardima i programom Srpskog udruženja za Integrativnu psihoterapiju (Suip), u skladu sa standardima Saveza društava psihoterapeuta Srbije kao i u skladu sa standardima Evropske asocijacije za psihoterapiju (European Association for Psychotherapy) i Evropske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju (European Association for Integrative Psychotherapy).

Obezbedjuje prohodnost u sticanju nacionalnog sertifikata, sertifikata Evropske asocijacije za Integrativnu psihoterapiju i sertifikata Evropske asocijacije za psihoterapiju. Proces sticanja znanja i veština iz oblasti Integrativne psihoterapije obuhvata kompletan trening program koji traje četiri godine. Program je prilagođen aktuelnom kontekstu i pokazao se efikasnim i korisnim u odnosu na potrebe i zadatke relevantnih organizacija u oblasti mentalnog zdravlja.

Filozofska osnova obrazovanja

Viđenje integrativne psihoterapije temelji se na literaturi o integrativnoj psihoterapiji i relacijskoj psihoterapiji (Erskine 1997, 2015; Erskine i Moursand, 1988; Evans i Gilbert, 2005; Greeberg, 2015; Greenberg i Paivio, 2003; Safran i Muran, 2000; Stolorow, Atwood i Brandschaft, 1994 i drugi autori). Filozofija integrativne psihoterapije u skladu je s filozofijom Međunarodne unije za integrativnu psihoterapiju (IIPA) i Evropske unije za integrativnu psihoterapiju (EAIP).

U okviru integrativnog pristupa riječ "integracija" ima nekoliko značenja koja su relevantna za integrativnu psihoterapiju. Odnosi se na proces integracije ličnosti, koji uključuje integraciju neriješenih aspekata jastva. To je pristup koji se sveobuhvatno obraća osobi u smislu emocionalne, bihevioralne, kognitivne, fiziološke i duhovne dimenzije.

Integrativna psihoterapija podrazumijeva i integriranje različitih psihoterapijskih pristupa. Svaki od ovih pristupa omogućuje djelomičnu interpretaciju ponašanja i smatra se vrijednom hipotezom ljudskog djelovanja. Integrativna psihoterapija zasniva se na integraciji moderne psihanalitičke psihoterapije (objektni odnosi, psihologija ličnosti, intersubjektivni pristup), transakcijske analize, gestalt terapije, terapije usredsređene na klijenta i drugih, posebno razvojnih, neuroloških psihološki zasnovanih teorija i neuroznanosti. U obrazovanju nudimo

znanje iz različitih psihoterapijskih pravaca kako bismo razvili i održali različite perspektive. Vjerujemo da nijednu školu (uključujući integrativni pristup) ne treba smatrati apsolutnom istinom. U prvim godinama obrazovanja fokusiramo se na specifičnu integraciju koju su razvili autori integrativne psihoterapije, a na kraju treninga fokusiramo se na osobnu integraciju svakog pojedinca koji je uključen u obrazovanje. U tom kontekstu integracija se pokazuje procesom kojem se i terapeuti moraju obavezati. To znači da su posvećeni stalnom fokusiranju na lični razvoj i traženje znanja iz područja psihoterapije i srodnih područja. Očekuje se da će integrativni psihoterapeuti raditi sa kolegama različitih orientacija i biti u toku s promjenama unutar svog područja. Jedan od ciljeva našeg programa je razviti teorijsku integraciju svakog studenta i razviti njegov vlastiti stil vođenja psihoterapije.

Pored toga, osnovni principi integrativne psihoterapije uključuju (O'Reilly-Knapp i Erskine, 2003):

- svijest da ljudi traže i trebaju veze,
- naglašavanje stvarne vrijednosti ljudskog bića,
- normalizacija funkcija psiholoških procesa,
- posvećenost pozitivnim životnim promjenama,
- fokusiranje na unutrašnji i vanjski kontakt kao ključni dio ljudskog djelovanja,
- naglašavanje procesa razvoja pojedinca,
- prepoznavanje važnosti terapijskog odnosa.

Uslovi za upis u edukacijski program-obrazovanje

Osnovni kriterij upisa na postdiplomski nivo kompetencije. Kandidati moraju ispunjavati barem jedan od zahtjeva:

- 1.) Završeno obrazovanje na sedmom nivou iz društvenih i humanističkih nauka (psiholozi, socijalni rad, socijalna pedagogija, ...) ili medicine.
- 2.) Završen 7. nivo obrazovanja i završen program opštih sadržaja psihoterapije, tj. 'propaedeutike psihoterapije' u slučaju da osoba ne ispunjava zahtjeve prve tačke.

Kandidati koji se žele upisati na studijski program ispunjavaju "obrazac prijave", pružajući informacije o profesionalnim kvalifikacijama i iskustvu, opisujući motivaciju za obuku,

medicinsku povijest, itd. Intervju sa voditeljem edukacije i tročlanom komisijom za edukacijski program-obrazovanje, također, je preduvjet za uključenje.

Programski zahtjevi

Ovi kriteriji temelje se na kriterijima EAP-a

Programski zahtjevi su preduvjet za dobivanje europskog certifikata o integrativnoj psihoterapiji. Dosljedni su Međunarodnoj uniji za integrativnu psihoterapiju (IIPA) <https://integrativeassociation.com>, Europskoj uniji za integrativnu psihoterapiju (EAIP), Europskoj alijansi za psihoterapiju (EAP) i Savezu psihoterapijskih udruženja u Bosni i Hercegovini (SPUuBiH).

1. Učešće na modulima:

Sudjelovanje u programskim modulima (jednom mjesечно, četiri godine). To uključuje 200 nastavnih sati edukacije o integrativnoj psihoterapiji godišnje i 800 sati u četiri godine. Kandidati koji nemaju prethodno iskustvo u psihoterapiji ili savjetovanju trebat će dodatne stručne sate (druge aktivnosti Instituta ili druga obuka izvan BHIDAPA centra).

2. Klinička praksa:

Od druge godine nadalje, od nastavnika se očekuje da započne rad s klijentima u okviru javne (medicinske, socijalne), privatne ili dobrovoljne ustanove. Za konačnu akreditaciju, edukatori moraju imati najmanje 750 sati kontakta sa klijentom, što bi trebalo uključivati 500 sati integrativne psihoterapije.

3. Redovna supervizija:

Minimalni zahtjev je 200 sati supervizije. Najmanje 150 sati supervizije mora biti integrativno sa supervizijom BHIDAPA Centra. Za ostale časove supervizije, kandidat može odabrati certificiranog supervizora drugih psihoterapijskih smjerova (prije ili za vrijeme psihoterapijske obuke). Nadzor obavljaju stručnjaci koji ispunjavaju uvjete za IPSA supervizore.

4. Uključenost u redovnu ličnu psihoterapiju:

Uslov našeg obrazovnog programa je i uključenost u ličnu psihoterapiju. Osobna terapija i terapija koju vaspitač nudi klijentu moraju odgovarati pristupu, trajanju i učestalosti provođenja. Kandidati moraju imati najmanje 150 sati psihoterapije. Od toga, u principu, najmanje 100 sati mora biti integrativni kurs, dok ostali sati lične terapije mogu biti drugi psihoterapijski pristupi. Od edukatora se očekuje da budu na psihoterapiji od druge godine nadalje (ili barem šest mjeseci prije početka praktičnog rada s klijentima) do dobijanja certifikata; sa učestalošću terapije najmanje jednom sedmično. Pedagoški psihoterapeut mora završiti psihoterapijsku obuku sa certifikatom i ispunjavati uslove za nastavne terapeute u IPSA.

5. Pismeni radovi i ispiti:

Studenti moraju imati pozitivnu ocjenu dva eseja godišnje (ili u prvoj godini eseja i ispita) u kojima pokrivaju i teorijsko i lično iskustvo obuke i predstavljene teorije. Morat će se pripremiti za pismeni i usmeni ispit kako bi bili certificirani. Ukupno trajanje edukacijskog programa obuhvata ne manje od 3200 sati, raspoređeno u sedam godina, od kojih najmanje četiri godine moraju biti obuke specifične za psihoterapiju. EAIP će odrediti udio elemenata za obuku koji se trebaju završiti kako bi se dobio certifikat.

6. Psihijatrijsko iskustvo:

Za odgajatelje koji ne rade u ustanovama iz oblasti mentalnog zdravlja preduvjet je praksa u ustanovi gdje vaspitač stječe iskustvo u radu sa osobama s mentalnim smetnjama (20 radnih dana ili 160 sati).

7. Usvajanje etičkog kodeksa:

Studenti se moraju pridžavati etičkog kodeksa BHIDAPA-e, etičkog kodeksa Saveza psihoterapijskih udruženja u Bosni i Hercegovini SPUuBiH i etičkog kodeksa krovne europske Asocijacije EAIP i EAP.

Sadržaj obrazovanja iz integrativne psihoterapije

Obuka traje četiri godine. Peta godina je neobavezna i uključuje napredni nadzor, pripremu ispita i usavršavanje.

Obrazovanje je strukturirano na četiri glavna područja. Prva godina je upoznavanje s osnovnom teorijom i kako se ona odnosi na osobno iskustvo svakog učenika. Druga godina pokriva psihoterapijske metode i tehnike, treća godina specifične modalitete integrativne psihoterapije i rad sa specifičnim problemima. Četvrta godina posvećena je integraciji teorije i ličnoj integraciji studenta. Istražit će se različiti pristupi integraciji psihoterapije, gdje će se ispitati odnos

integrativnog i drugih psihoterapijskih pravaca. Naglasak je na razvijanju jedinstvenog načina rada za svakog učenika. Peta godina je izborna i namijenjena je pripremi za ispite, naprednoj teoriji i stalnom profesionalnom razvoju.

Prva godina - osnovna godina

TEORIJA OSOBNOSTI I MOTIVACIJE

CILJEVI PRVE GODINE:

- Steći znanje o temeljnim teorijskim konceptima integrativne psihoterapije (IP).
- Sticanje znanja iz različitih škola psihoterapije i njihov odnos sa IP.
- Osobno iskustvo IP-a kroz grupni proces, individualnu grupnu terapiju ili iskustvene vježbe.

TEME:

-
1. Uvod u integrativnu psihoterapiju
  2. Razvoj psihoterapije i integrativne psihoterapije
  3. Ego stanja u integrativnoj psihoterapiji
  4. Životni skript i skriptni sistemi
  5. Teorije razvoja, 1. dio: razvoj privrženosti, t. objektni odnosi, t. separacija i individualizacija
  6. Uvod u IP metode: Integrativna psihoterapija na djelu
  7. Teorije razvoja, 2. dio: razvoj Selfa, t. Daniel Stern, razvoj seksualnog i rodnog identiteta
  8. Relacijske potrebe i teorija motivacije u IP-i
  9. Kontakt i prekidi kontakta
  10. Nesvjesni procesi-transfer i kontratransfer, projektivna identifikacija i paralelni procesi
-

Od druge godine počinje i napredna obuka, koja pored radionica uključuje nadzor, terapijska praksa i lična terapija.

Druga godina

'PSIHOTERAPEUTIČKE METODE I TEHNIKA'

CILJEVI DRUGE GODINE:

- Sticanje znanja o metodama i specifičnim tehnikama integrativne psihoterapije i etici rada psihoterapije,
- Učenje putem predavanja, iskustvenih vježbi, grupnog procesa, studija slučaja, supervizija.

TEME:

-
1. Prve terapijske sesije sa klijentima
  2. Etika u integrativnoj psihoterapiji
  3. Dijagnostika i intervencije u integrativnoj psihoterapiji
  4. Metode integrativne psihoterapije
  5. Rad sa ego stanjem djeteta
  6. Kognitivne i bihevioralne tehnike u integrativnoj psihoterapiji, tehnike opuštanja i disanja u psihoterapiji
  7. Svjesnost u integrativnoj psihoterapiji
  8. Eksperimentiranje, proces i svjesnost
  9. Rad sa emocijama u integrativnoj psihoterapiji
  10. Značaj tijela i tjelesnih procesa u integrativnoj psihoterapiji
-

Treća godina

'INTEGRATIVNA PSIHOTERAPIJA USMJERENA NA SPECIFIČNE PROBLEME'

CILJEVI TREĆE GODINE:

- Učenje specifičnosti rada sa različitim psihijatrijskim problemima i poremećajima

TEME:

-
1. Terapijski odnos, Terapijski savez i rad s poremećajima alijanse
  2. Psihološka trauma i uvod u terapijski rad
  3. Rad sa traumatiziranim klijentima i sekundarnom traumatizacijom
  4. Psihoterapija srama-stida
  5. Seksualnost i psihoterapija
  6. Psihopatologija 1 – seminar
  7. Psihopatologija 2 – seminar
  8. Psihoterapija stilova privrženosti
  9. Integrativna psihoterapija u radu sa graničnim, narcisoidnim i šizoidnim poremećajima
  10. Pihoterapija usmjeren na ego stanje roditelj - model procesa
-

OPCIJE: Psihoterapija i farmakoterapija, Liječenje poremećaja u ishrani, ovisnosti o drogama, psihoza itd.

Četvrta godina

'IP - INTEGRATIVNA PSIHOTERAPIJA U RAZLIČITIM KONTEKSTIMA I INTEGRACIJA PSIHOTERAPIJA

CILJEVI:

- Upoznavanje različitih oblika integrativne psihoterapije (partner, porodična terapija, koterapija) i rad u različitim kontekstima (značaj multikulturalnih faktora)
- Sticanje dodatnih znanja ili specifičnih psihoterapijskih tehnika
- Integracija teorije stečene do sada sa praksom
- Fokusiranje na ličnu integraciju svakog učenika. Osnovno pitanje: Kako moje teorijsko znanje, supervizija i moja lična terapija utiču na moj rad psihoterapeuta?
- Priprema ispita putem rasprave o studijama slučaja i nadzora snimanja

TEME:

-
1. Istraživanja u psihoterapiji
  2. Multikulturalizam i psihoterapija
  3. Rad sa suicidalnim klijentima i tugujućim klijentima
  4. Tehnike orijentisane prema emocijama: tehnika obiteljskih konstelacija, tehnika prazne stolice
  5. Partnerska terapija
  6. Grupna psihoterapija
  7. Integrativna psihoterapija u teoriji i praksi (supervizija i integracija teorije)
  8. Neuroznanost i psihoterapija
  9. Duhovnost i psihoterapija: Ko sam ja, kuda idem i šta postajem? - Integracija identiteta psihoterapeuta
  10. Mentorski rad
-

Moguće dodatne teme:

- Rad na snovima u integrativnoj psihoterapiji
- Rad sa kreativnim tehnikama
- Integrativna psihoterapija za djecu i adolescente

Peta godina (neobavezno)

„PRIPREMA ZA PISANJE DIPLOMSKOG RADA, DIPLOMSKI ISPIT I PROFESIONALNI RAZVOJ“

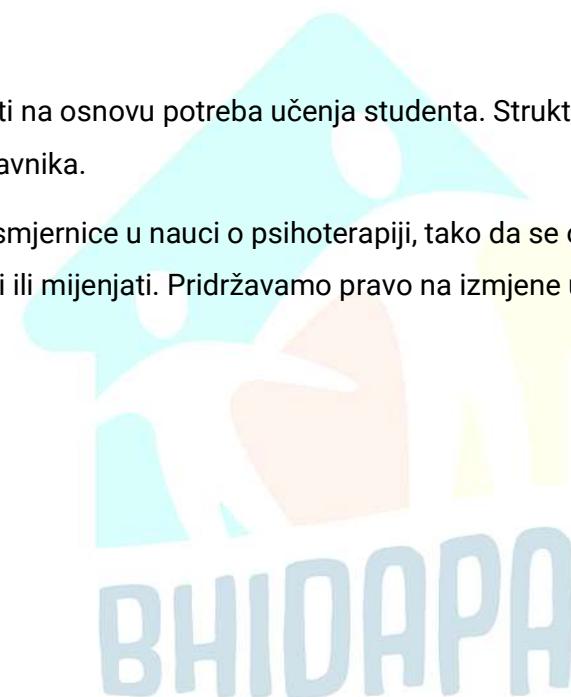
CILJEVI:

- Konsolidovati teorijska i stručna znanja.
- Priprema za ispit kroz nadzor snimanja, studije slučaja i diskusiju o prepisima i ispitima.
- Promovisati profesionalni razvoj studenata (pisanje članaka, istraživanje, napredna teorijska rasprava, razvoj i unapređenje teorije, prezentacije studentskih seminara).

SADRŽAJ:

Sadržaj će se određivati na osnovu potreba učenja studenta. Struktura ove godine zavisi više od studenta nego od nastavnika.

Pratimo nova znanja i smjernice u nauci o psihoterapiji, tako da se određeni sadržaji u programu mogu također dodavati ili mijenjati. Pridržavamo pravo na izmjene u programu (npr. Promjena teme po godini itd.).

Specifična područja uključena u obrazovanje

Opisani nastavni plan i program uključuje sljedeće teme:

- Teorije ljudskog razvoja tokom životnog ciklusa, uključujući seksualni razvoj (40 sati). Na prvoj godini održat će se dvodnevna radionica o ljudskom razvoju (ljudski razvoj i odnosi). Ova tema će također biti obrađena u vezi sa drugim temama i autorima u narednim godinama obuke.
- Razumijevanje različitih psihoterapijskih pristupa (najmanje 100 sati).
- Teorija promjene (najmanje 80 sati). To je središnja tema prve dvije godine obuke.
- Razumijevanje socijalnih pitanja u vezi s psihoterapijom (40 sati).
- Teorije psihopatologije (100 sati). To je centralna tema treće godine obuke.
- Teorije procjene i terapijske intervencije (100 sati). Uključeni su u sve četiri godine obuke.

Struktura edukativnih vikenda

Nastava se obično održava petkom (između 17 i 21 sati), subotom (između 9:30 i 18 sati), a i nedjeljom (između 8:30 i 13 sati), nekoliko puta u godini od subote 9:30 do nedjelje do 17:30.

Svaki je dan podijeljen u četiri odjeljka sa pauzama i ručkom. Barem jedan dio dnevno posvećen je grupnom procesu. Članovi tima također imaju priliku dijeliti svoja profesionalna dostignuća i postavljati pitanja vezana za prethodni vikend obrazovanja. Na početku radionice vrijeme je također posvećeno dogovorima za cijeli edukativni vikend (supervizija, grupna terapija). Ostali dijelovi radionice uključuju prezentacije didaktičke teorije, iskustvene vježbe, prezentacije terapije, diskusije, prezentacije seminara i superviziju. Posljednji dio radionice posvećen je ocjeni i povratnim informacijama i učenika i mentora.

Opisana struktura je općenita. Neke posebne radionice i radionice koje vode strani stručnjaci mogu trajati nekoliko dana.

Vremenska crta cjelokupnog nastavnog plana i programa

Svake godine polaznici će završiti 200 sati edukativnih modula. Za četiri godine studenti će završiti 800 sati.

Aranžmani

Studenti će svake godine potpisati ugovor s Edukacijskim Centrom BHIDAPA. U njemu se BHIDAPA obavezuje da će školovanje isporučiti prema planiranom programu, a student će redovno pohađati module, aktivno ispunjavati zadatke iz programa i plaćati školarinu bez obzira na prisustvo.

Metode obrazovanja

Proces podučavanja i učenja naglašava da je efekt veći kad je teorijsko učenje povezano sa iskustvenim učenjem. Važno je da se pojmovi i teorije, također, fenomenološki dožive kako bi se postigli dobri rezultati. U psihoterapijskom treningu ovaj je aspekt vrlo važan, jer je psihoterapija i umjetnost i znanost, a važne vještine nisu samo usko definirane tehničkim sposobnostima, već su i složene lične i međuljudske vještine, kao što su: sposobnost samoprihvatanja, međuljudska osjetljivost, sposobnost istinske interakcije sa klijentom. Naučiti voditi psihoterapijski seting slično je učenju drugih složenih vještina i uključuje nekoliko komponenti: mentoriranje, učenje po modelu, igranje uloga i interaktivno vođenje klijenta kroz proces. Radionice uključuju strukturirano učenje s naglaskom na iskustveno učenje. Standardni edukativni sat (90 minuta) uključuje teorijski prikaz sadržaja, iskustvenu vježbu u vezi s teorijom i raspravom o iskustvu, te povezivanja sa predstavljenom teorijom.

Metode uključuju:

- 1.) Didaktička predavanja;
- 2.) Rasprava o konceptima ili ličnom iskustvu;
- 3.) Iskusne vježbe (pojedinačno, u parovima ili u malim grupama);
- 4.) Vođenje grupnog procesa;
- 5.) Monitoring, diskusiju o kliničkim slučajevima i snimcima koje studenti donosu na predavanje;
- 6.) Korištenje psihoterapijskih susreta sa video zapisima i snimcima relevantnim za određenu modul;
- 7.) Grupnu individualnu terapiju;
- 8.) Pismeni rad (esej) i / ili istraživački projekti;

9.) Prezentacije terapija.

Iskustvene metode

Iskustveno učenje izuzetno je važno u našem obrazovanju. Ključne vještine psihoterapije mogu se učinkovito poučiti samo iskustvom. Iskustveno učenje uključuje pokazivanje određene vještine i praktičnu vježbu za savladavanje vještine u parovima ili trijadama, gdje studenti izmjenjuju uloge psihoterapeuta, klijenta i promatrača. Na taj način vježbaju vještine i dobivaju povratne informacije o svom radu. Drugi oblik iskustvenog učenja je procesna grupa. Takve grupe su dio svakog modula. Grupni procesi su mjesto na kojem studenti mogu razgovarati o odnosima unutar grupe, ličnom iskustvu prezentiranih sadržaja i njihov uticaju.

Ostalo iskustveno učenje može uključivati:

- grupnu terapiju (mentor ili član grupe je terapeut, drugi član grupe je klijent)
- grupni proces u malim grupama (tri ili četiri osobe), gdje se vrši interakcija sa terapeutom i provjeravaju hipoteze, intervencije, transferi, kontratransferi i ostali fenomeni koji se pojavljuju u setingu,
- iskustveno učenje putem supervizije.

Integracija teorije i integracija unutar terapeuta

Razumijevanje teorije i naučnih dostignuća ključno je za psihoterapijsku praksu, ali nijednu teoriju ne treba shvatiti kao apsolutnu istinu. Iz tog razloga se studente potiče da proučavaju alternativne teorije i porede ih sa teorijom koja se razmatra. U četvrtoj godini će se poseban fokus staviti na razumijevanje različitih psihoterapijskih pristupa i razvijanje ličnog stila psihoterapeuta (integracija unutar studenta). Glavni aspekti razvoja psihoterapeuta moraju biti svjesni:

- teorija,
- lična terapija i iskustvo,
- supervizija,

- rad sa klijentima.

Ti su aspekti međusobno povezani i od velikog su značaja za razvoj psihoterapeuta. U integrativnom obrazovanju iz psihoterapije važno je stvoriti prostor u kojem studenti mogu razmišljati i davati mišljenja o osnovnim pitanjima koja su relevantna za ličnu integraciju terapeuta. Pri tome, oni razmatraju sljedeća pitanja:

- Kako je kliničko iskustvo promijenilo vašu teorijsku orientaciju?
- Kako je učenje nove teorije promijenilo vaše terapijske metode?
- Kako vaša integracija lične historije, teorije, monitoringa i kliničkog iskustva utiče na terapiju koju danas provodite?

Postupci ocjenjivanja:

Razvoj studenta procjenjuje se na dva načina:

- 1.) Studenti kontinuirano dobivaju povratne informacije o svom znanju i terapijskoj praksi. Ovaj postupak im daje korisne informacije o njihovom teorijskom i praktičnom znanju. Prezentacije i snimci slučajeva mogu na poseban način pružiti dodatne informacije o sposobnostima studenta.
- 2.) Procjena eseja i ispita. Studenti dobivaju pisane podatke o svom znanju putem pisanih eseja i ispita. Svake godine student mora napisati dva eseja koji pokrivaju i teoriju i praksu i jedan esej u kojem opisuju process vlastitog razvoja.

Uspješan završetak eseja i ispita preduvjet su za upis u višu godinu edukacije. Po završetku četiri godine studenti mogu odlučiti da pohađaju petu godinu koja je namijenjena pripremi za ispit i unapređenju profesionalnog razvoja studenta. U takvoj grupi studenti imaju priliku nadgledati snimke ispita, kao i položiti ispit ili razgovarati o važnim teorijskim pitanjima. Na taj način dobivaju podršku za odluku da polože završni ispit za sticanje certifikata i kvalifikacije *Certificirani integrativni psihoterapeut*.

U toku ocjenjivanja spremnosti studenata za završni ispit, studenti moraju ispuniti obrazovne zahtjeve. Moraju pokazati i temeljne kompetencije integrativnog terapeuta u radu sa klijentima. Psihoterapijske kompetencije su sljedeće:

- posvećenost filozofiji integrativne psihoterapije,

- razvijanje i održavanje efikasnog psihoterapijskog odnosa,
- poznavanje različitih teorija i metoda terapije, razvoj vlastitog pristupa, integracija znanja i vještina i intrapsihičkih procesa unutar terapeuta,
- posvećenost stalnom ličnom i profesionalnom razvoju,
- svijest o vlastitim ograničenjima i prednostima.

Završni postupci ocjenjivanja (diploma iz integrativne psihoterapije)

Prije polaganja završnog ispita student mora dostaviti sljedeću dokumentaciju: indeks o satima obrazovanja, potvrdu o položenim ispitima i esejima; potvrdu o kliničkoj praksi, potvrdu o satima supervizije i individualne terapije, pismo preporuke od primarnog supervizora i terapeuta o satima lične terapije i napretku.

Nakon uvida da je student predao svu potrebnu dokumentaciju, student bira mentora za svoju diplomu i predaje obrazac: 'Prijava za pisanje diplome i odabir mentora'. Kada student napiše diplomu i mentor je pozitivno ocijeni, diploma se šalje na ocjenu vanjskom procjenitelju.

Završni test ima dva dijela: pismeni i usmeni.

Pismeni ispit - diploma

Pismeni ispit uključuje 'diplomu' koja uključuje studiju slučaja, diskusiju o teoriji i profesionalnu prezentaciju kandidata.

Prvi dio za dobivanje diplome bavi se opisom specijalističkog identiteta kao integrativnog psihoterapeuta. Sadrži opis profesionalnog konteksta, iskustvo treninga i opis njegova pristupa integriranju psihoterapije.

Središnji dio je sveobuhvatna studija slučaja koja uključuje klijentovu povijest, dijagnozu, plan liječenja, terapijski proces i intervencije.

Treći dio diplome je teorijski esej (prezentacija) o integrativnoj psihoterapiji koji mora biti u skladu s opisanom studijom slučaja. Mora pokazati demonstriranje teorijskog aspekta terapijske prakse opisanog u studiji slučaja.

Završni rad se mora predati mentoru na pregled najmanje šest mjeseci prije datuma usmenog ispita. Ako mentor potvrdi prikladnost završnog rada, rad se šalje vanjskom procjenitelju na ocjenu. Pristup usmenom ispitu je moguć ako vanjski ispitivač pozitivno ocijeni završni rad.

Usmeni ispit

Osobe koje su uspješno položile pismeni ispit, mogu polagati usmeni ispit. Usmeni ispit je završni stadij završnog ispita i završni korak čitavog procesa stjecanja certifikata u integrativnoj psihoterapiji.

Procjenitelji uključeni u oba postupka procjene

Pismeni ispit ocjenjuje ocjenjivač koji nije kandidatov mentor za primarnu obuku, supervizor ili terapeut. Na usmenom ispitu prisustvuju najmanje tri psihoterapeuta. Barem jedan od njih nije član BHIDAPA Centra. Najmanje dva procjenitelja su integrativni psihoterapeuti i član je Međunarodnog udruženja za integrativnu psihoterapiju ili Evropskog udruženja za integrativnu psihoterapiju.

Certifikati po završetku studija

-
- 1) Diploma iz integrativne psihoterapije (BHIDAPA)
  - 2) Certifikat o integrativnoj psihoterapiji (Međunarodno Institut za integrativnu psihoterapiju-IIPA)
  - 3) Certifikat o integrativnoj psihoterapiji (Evropsko udruženje za integrativnu psihoterapiju-EAIP)
  - 4) Evropski certifikat o psihoterapiji (Evropsko udruženje za psihoterapiju-EAP)
-

PROFESORI UKLJUČENI U PROGRAM

Prof. dr.sc. Dubravka Kocijan Hercigonja, dr. med. (Hrvatska)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervizor

Prof. dr. psih. sc. Gordana Buljan Flander (Hrvatska)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervizor

Dr.zdrav. sc. Mirela Badurina (Bosnia i Hercegovina)

Europski certificiran Gestalt psihoterapeut, Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervizor pod supervizijom

Sabina Zijadić Husić (Bosnia i Hercegovina)

Gestalt psihoterapeut, Europski certificiran Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervizor pod supervizijom

Mr.sc. Đana Lončarica (Bosnia i Hercegovina)

Europski certificiran Gestalt psihoterapeut, Sistemska porodična terapeut, Integrativni psihoterapeut za djecu i adolescente, trener i supervizor pod supervizijom

Mr.sc. Joanna Hewitt Evans (Ujedinjeno Kraljevstvo)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut i Gestalt terapeut, trener i supervisor

Izv. prof. dr. psih. sc. Gregor Žvelc (Slovenija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, transakcionalni analitičar, trener i supervisor

Dr. psih. sc. Maša Žvelc (Slovenija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervizor

Prof. dr. psih. sc. Vesna Petrović, (Srbija)

Europski certificiran integrativni psihoterapeut, trener i supervizor

Prof. dr. sc. Mirjana Graovac, dr. med. (Hrvatska)

Europski certificiran psihanalitički psihoterapeut i trener

Doc. dr.sc. Goran Arbanas, dr. med. (Hrvatska)

Europski certificiran seksualni psihoterapeut i trener

BHIDAPA zadržava pravo promjene izbora predavača.

OSNOVNE REFERENCE

Benjamin, L. S. (1996). *Interpersonal Diagnosis and Treatment of Personality Disorders*. New York: Guilford Press.

Bohart, A. C. in Greenberg, L. S. (Ed) (1997). *Empathy Reconsidered. New Directions in Psychotherapy*. Washington: American Psychological Association.

Christoph-Lemke, C. (1999). *The contributions of transactional analysis to integrative psychotherapy*. Transactional Analysis Journal, 29, 198-214.

Clarkson, P. (1992). *Transactional Analysis Psychotherapy. An Integrated Approach*. London in New York: Routledge.

Čefarin, D. in Žvelc, G. (2015). *Disociacija, travmatski stres in psihoterapija*. Kairos, 9(1-2), 83-102.

Erskine, R.G. (1997). *Theories and methods of an integrative transactional analysis. A volume of selected articles*. San Francisco: TA Press.

Erskine, R. in Moursand, J. (1988/1998). *Integrative Psychotherapy in Action*. Highland, NY: The Gestalt Journal Press.

Erskine, R. G. (2015). *Relational patterns, therapeutic presence. Concepts and practice of integrative psychotherapy*. London: Karnac.

Erskine, R. G., Moursand, J., Trautmann, R. L. (1999). *Beyond Empathy. A Therapy of Contact-in-Relationship*. Philadelphia, London: Brunner/Mazel, Taylor in Francis Group.

Evans, K. R. in Gilbert, M. C. (2005). *An Introduction to Integrative Psychotherapy*. Palgrave Macmillan.

Fosha, D. (2000). *The Transforming Power of Affect. A Model for Accelerated Change*. Basic Books.

Gilbert, M.C. (2003). *Ego states and Ego state Networks: Some questions for the practitioner*.

- V Sills, C. in Hargaden, H. (ur.), *Ego States*. London: Worth Publishing. 232-246.
- Greenberg J. R. in Mitchell, S.A. (1983). *Object Relations in Psychoanalytic Theory* Cambridge, Massachusetts, London: Harvard University Press.
- Greenberg, L.S. in Paivio, S.C. (1997). *Working with emotions in psychotherapy*. New York, London: Guilford Press.
- Knapp, M. O. in Erskine, R.G. (2003). *Core Concepts of an Integrative Transactional Analysis*, Transactional Analysis Journal, 32(2), 168-178.
- Kohut, H. (1977). *The Restoration of the Self*. Madison, Connecticut: International Universities Press.
- Modic, K. U., Žvelc. G. (2015). *Helpful aspects of the therapeutic relationship in Integrative Psychotherapy*. International Journal of Integrative Psychotherapy, 6, 1-25.
- Moursand, J. P. in Erskine, R. G. (2004). *Integrative Psychotherapy*. The Art and Science of Relationship. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole-Thomson Learning.
- Ogden, P., Minton, K. in Pain, C. (2006). *Trauma and the body*. A sensorimotor approach to psychotherapy. New York: Norton.
- O'Reilly-Knapp, M., in Erskine, R.G. (2003). *Core Concepts of an Integrative Transactional Analysis*. Transactional Analysis Journal, 33(2), 168-177.
- Rothschild, B. (2000). *The body remembers. The psychophysiology of trauma and trauma treatment*. New York: W. W. Norton.
- Safran, J. D. in Muran, J. C. (2000). *Negotiating the Therapeutic Alliance*. A Relational Treatment Guide. New York, London: The Guilford Press.
- Siegel, D. J. (1999). *The developing mind*. Toward a Neurobiology of Interpersonal Experience. New York, London: The Guilford Press.
- Stern, D. (1985). *The Interpersonal World of the Infant*. A View from Psychoanalysis and Developmental Psychology. Basic Books - A division of HarperCollinsPublishers.
- Stern, D. N. (1995). *The Motherhood Constellation*. A Unified View of Parent-Infant Psychotherapy. New York: BasicBooks, A Division of HarperCollins Publishers.
- Stolorow, R.D., Atwood, G. E. in Brandschaft, B. (1994). *The Intersubjective Perspective*.

Northvale: Jason Aronson.

Žvelc, G. (2010). *The integrative psychotherapy scale for assessment of therapist's activity*. International journal of integrative psychotherapy, 1(2), 1-12.

Žvelc, G. (2010). *Object and subject relations in adulthood* : towards an integrative model of interpersonal relationships. Psychiatria Danubina, 22(4), 498-508.

Žvelc, G. (2011). *Razvojne teorije v psihoterapiji*. Integrativni model medosebnih odnosov. Ljubljana: Založba IPSA.

Žvelc, G. (2012). *Mindful processing in psychotherapy* = facilitating natural healing process within attuned therapeutic relationship. International journal of integrative psychotherapy, 3(1), 1-17.

Žvelc, M. in Žvelc, G. (2006). *Stili navezanosti v odraslosti*. Psihološka obzorja, 15(3), 51- 64.

Žvelc, M. (2008). *Working with mistakes in psychotherapy*. A relational model. European Journal for Qualitative Research in Psychotherapy, 3, 1-9.

Žvelc, M. (2011). *I have feelings, too*. The journey from avoidant to secure attachment. International Journal of Integrative Psychotherapy, 2(1).

Žvelc, M. (2015a). *Pomembni dogodki v superviziji: Izkušnje in pogledi supervizantov*. Kairos. Slovenska revija za psihoterapijo, 9(1-2), 47-77.

Žvelc, G., Žvelc, M. (2010). *Integrativna psihoterapija – relacijska smer*. V L. Bosiljka (ur.), *Psihoterapija na Slovenskem: pregled psihoterapevtskih šol, udeleženek strokovnega srečanja Psihoterapija na Slovenskem* (83-93). Kranj: Inštitut za realitetno terapijo.

Žvelc, G. in Žvelc, M. (2011). *Integrativna psihoterapija*. V M. Žvelc, M. Možina in J. Bohak (Ur.), *Psihoterapija* (565-590). Ljubljana: Založba IPSA.

Žvelc, M., Možina, M. in Bohak, J. (ur.). (2011). *Psihoterapija*. Ljubljana: Založba IPSA.